

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Лариса КУЗЬМЕНКО

«09» жовтня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ
ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

освітньо-професійна
програма
спеціальність

галузь знань
освітній ступінь
факультет

Технологія виробництва і переробки
продукції тваринництва
204 Технологія виробництва і переробки
продукції тваринництва
20 Аграрні науки та продовольство
Доктор філософії
Технологій тваринництва та продовольства

Полтава
2024-2025 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Мова викладання державна

Робочу програму оновлено у зв'язку із введенням в дію стандарту вищої освіти спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва для третього рівня (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Розробники: Усенко С., професор кафедри біології продуктивності тварин імені академіка О.В. Квасницького, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Фесенко О., доцент кафедри біології продуктивності тварин імені академіка О.В. Квасницького, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник

« 08 » жовтня 2024 року

 (Світлана УСЕНКО)

 (Оксана ФЕСЕНКО)

Схвалено на засіданні кафедри біології продуктивності тварин імені академіка О.В. Квасницького

протокол від 09 жовтня 2024 року № 4

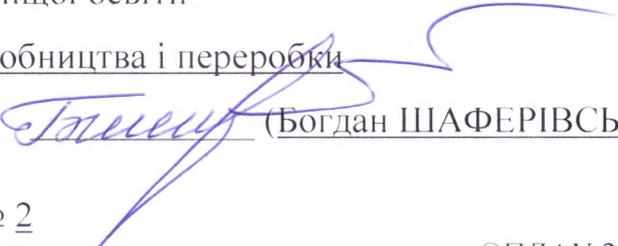
Погоджено гарантом освітньої програми Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

«08» жовтня 2024 року

 (Павло ВАЩЕНКО)

Схвалено головою ради з якості вищої освіти спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

протокол від 08 жовтня 2024 р. № 2

 (Богдан ШАФЕРІВСЬКИЙ)

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів	3,0
Місце в індивідуальному навчальному плані студента (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Рік навчання (курс)	1 204 АС_ТВППТ дд_11
Семестр	1
Лекції(годин)	16
Практичні(годин)	14
Самостійна робота(годин)	60
В т.ч. індивідуальні завдання (контрольна робота) (годин)	-
Вид семестрового контролю	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Надання аспірантам необхідного обсягу знань у галузі наукових досліджень, підготовка їх до самостійного виконання наукової роботи, ознайомлення з формами звітів, методикою підготовки повідомлень, доповідей, наукових статей, дисертацій.

Мета досягається через вирішення спеціальних освітніх і виховних завдань.

Основні завдання навчальної дисципліни полягають у висвітленні теоретичних положень, питань методології, технології та організації науково-дослідницької діяльності; тобто формуванні теоретичного й практичного підґрунтя для ефективного, кваліфікованого проведення наукових досліджень аспірантами, як у процесі навчання у вищому навчальному закладі, так і на практиці.

Спеціальні освітні завдання вирішуються в процесі засвоєння студентами теоретичних і практичних основ дисципліни: дослідницьких принципів науки; методів наукового пізнання; організації та проведенні теоретичних і експериментальних наукових досліджень; планування експерименту та аналіз його результатів; технологія наукової діяльності та звітності з наукових досліджень; технології роботи над дисертацією;

3. . Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Навчальні дисципліни: «Інноваційні технології виробництва продукції тваринництва»; «Інноваційні технології переробки продукції тваринництва»; «Розведення сільськогосподарських тварин»; «Селекція сільськогосподарських тварин»; «Годівля сільськогосподарських тварин і

технологія кормів»; «Фізіологія травлення і біологія продуктивності сільськогосподарських тварин».

4. Компетентності:

Загальні:

ЗК 1 Здатність розв'язувати комплексні проблеми технологій виробництва і переробки продукції тваринництва на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК 5 Здатність до використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях.

Спеціальні:

СК 1 Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері технологій виробництва і переробки продукції тваринництва та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК 2 Здатність виконувати оригінальні дослідження. Досягати наукових результатів, які створюють нові знання у технології виробництва і переробки продукції тваринництва та дотичних міждисциплінарних напрямках.

СК 3. Здатність інтегрувати знання з різних галузей, застосовувати системний підхід та враховувати технічні, правові, етичні та інші аспекти під час розв'язання наукових і прикладних задач та проведення досліджень.

СК 4. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові та/або інноваційні проєкти у сфері технологій виробництва і переробки продукції тваринництва та дотичні до неї міждисциплінарні проєкти.

СК 9. Здатність планувати наукові дослідження та публікувати їх результати.

5. Програмні результати навчання.

РН 1 Застосовувати передові концептуальні та методологічні знання з технологій виробництва і переробки продукції тваринництва та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, необхідні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН 2 Глибоко розуміти сучасні проблеми технологій виробництва і переробки продукції тваринництва, враховуючи світові досягнення в галузі аграрних наук і продовольства з урахуванням етики та академічної доброчесності, техніко-економічних, правових і екологічних аспектів.

РН 3 Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу,

експериментальних досліджень, математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

РН 5 Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з технологій виробництва і переробки продукції тваринництва та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, з дотриманням норм академічної і професійної етики.

РН 6. Критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН 9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми технологій виробництва і переробки продукції тваринництва державною та академічною іноземними мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
РН 1	знати передові світові технології і концептуальні рішення з технологій виробництва і переробки продукції тваринництва
	вміти застосовувати дослідницькі навички для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень,
	володіти основними прийомами кваліфікованого представлення результатів досліджень у наукових публікаціях, міжнародних конференціях, семінарах
РН 2	володіти знаннями технологій виробництва і переробки продукції тваринництва, враховуючи світові досягнення у цій галузі
	вміти застосовувати світові досягнення в галузі технологій виробництва і переробки продукції тваринництва з урахуванням етики та академічної доброчесності
	знати основні техніко-економічні, правові і екологічні аспекти у сфері технологій виробництва і переробки продукції тваринництва
РН 3	уміти проводити моніторинг сучасних наукових досліджень з виробництва та переробки продукції тваринництва, і на основі наукових досліджень створювати нові знання в галузі тваринництва.
	уміти ініціювати власні ідеї, приймати обґрунтовані рішення та реалізовувати їх у своїй науковій діяльності.

PH 5	проводити наукові дослідження керуючись принципами біоетики, біобезпеки, морально-етичними нормами
	володіти навичками самостійної роботи, виявляти ініціативу при вирішенні проблем професійного та дослідницького характеру в галузі тваринництва.
	уміти започатковувати, планувати, реалізовувати послідовний процес наукового дослідження з дотриманням академічної доброчесності та публічно представляти отримані власні результати
PH 6	уміти працювати з бібліографічними і реферативними базами даних, в т.ч. наукометричними платформами, знаходити та вирізняти в них наукові джерела за напрямком досліджень.
	знати та розуміти основні теоретичні і практичні положення організації та проведення наукових досліджень.
	використовувати методи наукового пізнання: пошуку наукової інформації, аналізу обробки емпіричних даних
PH 9	уміти презентувати та обговорювати результати наукових досліджень, наукові та прикладні проблеми технологій виробництва і переробки продукції тваринництва державною та академічною іноземними мовами
	використовувати і оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях

6. Методи навчання і викладання

МН 1 словесні методи (лекція, розповідь-пояснення);

МН 2 наочні методи (ілюстрування, демонстрування);

МН 3 практичні методи (лабораторні роботи, робота з навчально-методичною літературою);

МНЛ 1 індуктивний метод навчання, що забезпечує перехід від часткового до загального, від конкретного до абстрактного (викладач подає і пояснює факти, наводить приклади, демонструє досліди, наочні посібники, підводячи до узагальнення, виведення правил, законів, нових понять – студенти засвоюють окремі факти, роблять висновки, узагальнюють навчальний матеріал).

МНЛ 4 аналітичний (метод навчання, що передбачає виокремлення частини з цілого і має такі компоненти: осмислене сприйняття інформації, виокремлення суттєвих ознак і відношень, поділ на елементи і знаходження вихідної структурної одиниці; осмислення зв'язків, їх синтез.).

НМЛ 9 виокремлення основного (передбачає конкретизацію предмета пізнання, розподіл інформації на логічні частини та їх порівняння, відокремлення. Для цього методу характерні: дії знаходження ключових слів, понять, смислових опорних пунктів; групування матеріалу; висновок про предмет пізнання, знакове оформлення (план, схема, опорний конспект, алгоритм, заголовок).

МНМ 3 проблемно-пошуковий (викладач ставить проблему, формулює пізнавальні завдання, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, знаходить спосіб розв'язання поставлених завдань.)

МНСР 1 методи самостійної роботи вдома: самостійна робота без контролю викладача (усні та письмові домашні завдання, завдання самостійної роботи)

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Наука й наукові дослідження в сучасному світі. Наукові та науково-педагогічні кадри. Виникнення та еволюція науки. Види та ознаки наукового дослідження. Методологія наукових досліджень.

Суб'єкти наукової і науково-технічної діяльності: наукові і науково-педагогічні кадри. Наукові ступені та вчені звання. Організація наукової діяльності в Україні. Напрями міжнародної співпраці української та зарубіжної науки.

Тема 2. Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень. Методи наукового пізнання. Загальні поняття процесу пізнання. Принципи та методи наукового пізнання. Рівні методів наукових досліджень. Сутність та особливості наукового мислення. Стель наукового мислення. Проблеми формування наукового мислення. Проблемні ситуації в межах наукового дослідження.

Тема 3. Теоретичні та експериментальні дослідження у сфері технологій виробництва та переробки продукції тваринництва. Завдання і структура теоретичних досліджень. Сучасні методи теоретичних досліджень. Застосування ЕОМ у теоретичних дослідженнях. Сутність експерименту, загальні вимоги до проведення. Класифікація експериментів. Етапи підготовки наукового експерименту. Класична методика планування експериментальних та інструментарій в наукових дослідженнях. Сутність математичного планування експерименту. Комп'ютерні технології та інструментарій у наукових дослідженнях

Тема 4. Технологія наукової діяльності. Звітність з наукових досліджень. Загальна характеристика процесів наукового дослідження. Структура наукового дослідження. Формулювання теми наукового

дослідження та визначення робочої гіпотези. Визначення мет, завдань, об'єкта й предмета дослідження. Виконання теоретичних і прикладних наукових досліджень. Оформлення звітів про результати наукової роботи. Пошук інформації у процесі наукової роботи.

Тема 5. Технологія роботи над дисертацією. Дисертаційні роботи та їх види. Загальна методика виконання дисертаційного дослідження. Оформлення дисертаційної роботи.

Тема 6. Публікування і апробація результатів дисертаційних досліджень. Вимоги до публікування результатів досліджень. Тези доповідей конференціях. Статті у вітчизняних виданнях, включених міжнародних наукометричних баз. Патентування результатів досліджень.

Тема 7. Порядок захисту та презентація результатів дисертаційної роботи. Попередня експертиза (передзахист) дисертації на кафедрі. Оформлення документів до захисту. Прилюдний захист дисертації. Оформлення документів для подання атестаційної справи до МОН України.

Тема 8. Етика наукових досліджень. Етика та праксеологія науки. Проблема свободи та відповідальності вченого. Професійний етос науковця в сучасній Україні. Проблема етично-правового регулювання дослідницької діяльності.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	пр	с.р.
Тема 1. Наука й наукові дослідження в сучасному світі. Наукові й науково-педагогічні кадри.	9	2	-	7
Тема 2. Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень Методи наукового пізнання	11	2	2	7
Тема 3. Теоретичні та експериментальні дослідження у сфері технологій виробництва та переробки продукції тваринництва.	12	2	2	8
Тема 4. Технологія наукової діяльності. Звітність з наукових досліджень.	12	2	2	8
Тема 5. Технологія роботи над дисертацією.	12	2	2	8
Тема 6. Публікування і апробація результатів дисертаційних досліджень.	12	2	2	8
Тема 7. Порядок захисту та презентація результатів дисертаційної роботи.	11	2	2	7
Тема 8. Етика наукових досліджень.	11	2	2	7
Усього годин	90	16	14	60

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Тема 2. Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень. Методи наукового пізнання		
1.	<i>Практичне заняття 1.</i> Дослідницькі принципи науки. Методи наукового пізнання	2
Тема 3. Теоретичні та експериментальні дослідження у сфері технологій виробництва та переробки продукції тваринництва.		
2.	<i>Практичне заняття 2.</i> Планування експерименту та аналіз його результатів	2
Тема 4. Технологія наукової діяльності. Звітність з наукових досліджень		
3.	<i>Практичне заняття 3.</i> Технологія наукової діяльності. Звітність з наукових досліджень	2
Тема 5. Технологія роботи над дисертацією		
4.	<i>Практичне заняття 4.</i> Технологія роботи над дисертацією	2
Тема 6. Публікування і апробація результатів дисертаційних досліджень		
5.	<i>Практичне заняття 5.</i> Публікування і апробація результатів дисертаційних досліджень.	2
Тема 7. Порядок захисту та презентація результатів дисертаційної роботи.		
6.	<i>Практичне заняття 6.</i> Основні вимоги до оформлення дисертації, процедура захисту дисертації та оформлення документів атестаційної справи	2
Тема 8. Етика наукових досліджень.		
7.	<i>Практичне заняття 7.</i> Етика наукових досліджень	2
	Разом	14

9. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна навчання	форма
		204АС ТВППТдд 11	
1.	Тема 1. Наука й наукові дослідження в сучасному світі. Наукові й науково-педагогічні кадри.	7	
2.	Тема 2. Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень Методи наукового пізнання	7	
3.	Тема 3. Теоретичні та експериментальні дослідження у сфері технологій виробництва та переробки продукції тваринництва.	8	
4.	Тема 4. Технологія наукової діяльності. Звітність з наукових досліджень.	8	
5.	Тема 5. Технологія роботи над дисертацією.	8	
6.	Тема 6. Публікування і апробація результатів дисертаційних досліджень.	8	
7.	Тема 7. Порядок захисту та презентація результатів дисертаційної роботи.	7	

8.	Тема 8. Етика наукових досліджень.	7
	Разом	60

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії за спеціальністю 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва денної форми навчання навчальним планом передбачена у завданнях самостійної роботи.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
РН 1	Виконання практичних робіт та їх захист, Виконання завдань самостійної роботи, Розв'язування тестів, залік
РН 2	
РН 3	
РН 5	
РН 6	
РН 9	

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів				Разом
	Виконання практичних робіт та їх захист	Виконання завдань самостійної роботи	Розв'язування тестів	Екзамен	
Тема 1. Наука й наукові дослідження в сучасному світі. Наукові та науково-педагогічні кадри.	-	4	-		4
Тема 2. Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень Методи наукового пізнання.	5	4	-		9
Тема 3. Теоретичні та експериментальні дослідження у сфері технологій виробництва та переробки продукції тваринництва.	5	4	-		9
Тема 4. Технологія наукової діяльності. Звітність з наукових досліджень.	5	4			9

Тема 5. Технологія роботи над дисертацією.	5	4			9
Тема 6. Публікування і апробація результатів дисертаційних досліджень.	5	4			9
Тема 7. Порядок захисту та презентація результатів дисертаційної роботи.	5	4			9
Тема 8. Етика наукових досліджень.	5	4			9
Розв'язування тестів			13		13
Екзамен				20	20
Разом	35	32	13	20	100

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних робіт та їх захист:

<i>Кількість балів</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
5	Виконані всі завдання, викладені результати та висновки по роботі, відмінна відповідь.
4	Виконані всі завдання, викладені результати та висновки по роботі, добра відповідь.
3	Виконані всі завдання, викладені результати та висновки по роботі, добра відповідь з невеликою кількістю неточностей.
2	Виконані всі завдання, викладені не всі результати та висновки по, відповідь задовільна з значною кількістю неточностей.
1	Виконані не всі завдання, відповідь середнього та нижче середнього рівня.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи:

<i>Кількість балів</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
4	Повністю розкрита відповідь, відмінне виконання завдань самостійної роботи, чіткі відповіді на додаткові запитання
3	Повністю розкрита відповідь, відмінне виконання завдань самостійної роботи, задовільні відповіді на додаткові запитання
2	Розкрита відповідь та повне виконання завдань самостійної роботи, допускаються невеликі неточності
1	Неповна відповідь та виконання завдань самостійної роботи

Розв'язування тестових завдань:

Нарахування балів за розв'язування тестів.

Комплект тестових завдань складається з 13 питань. За кожну правильну відповідь нараховується 1 бал. Максимальна сума балів за розв'язування тестів складає 13 балів.

Форма проведення підсумкового контролю згідно з робочим та навчальним планом – екзамен.

Шкала та критерії оцінювання складання екзамену

<i>Кількість балів при складанні екзамену</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
16-20	Студент логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.
11-15	Студент аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного матеріалу або при аналізі практичного.
6-10	Студент непереконливо відповідає (відсутні приклади), плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; виконуючи практичні завдання, виявляє неточності у знаннях.
1-5	Студент орієнтується в загальних теоретичних питаннях і може згадати окремі питання.

12.Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення необхідного для вивчення навчальної дисципліни забезпечує навчальна лабораторія біології продуктивності тварин імені академіка О.В Квасницького.

13 Політика навчальної дисципліни

Політика щодо термінів виконання та перескладання: усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання робіт заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн

тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці **АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ** ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>

Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим; при наявності індивідуального графіку співпраця здобувача та викладача відбувається згідно даного графіка.

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо.

Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadok22.pdf>

Після завершення вивчення навчальної дисципліни кожен здобувач вищої освіти має пройти опитування в особистому кабінеті АСУ ПДАУ

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.
2. Гавриленко О. П. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. 2008. 172с.
3. Методологія та організація наукових досліджень у тваринництві: навчальний посібник / О.І. Соболев, В.М. Недашківський, Р.А. Петришак та ін.; за редакцією О. І. Соболева .- Біла Церква: ТОВ «Білоцерківдрук», 2022 . 256 с.
4. Петрук В. Г., Володарський Є. Т., Мокін В. Б. Основи науково-дослідної роботи : навч. посіб. Вінниця : УНІВЕРСУМ, 2005. 144 с.
5. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі : навч. посіб. Київ, 2003. 116 с.
6. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 254 с.

7. Свердан М. М., Свердан М. Р. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Чернівці : Рута, 2006. 352 с.
8. Сінчук О.М., Берідзе Т.М., Барановська М.Л., Данілін О.В., Кальмус Д.О. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Кременчук: ПП Щербатих О.В. 2022. 196 с.
9. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень : підручник. Київ : Знання, 2007. 317 с.
10. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. Київ: Знання, 2006. 307 с.

Допоміжні

1. Артюх О.Ф. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ: УМКВО, 1990. 315 с.
2. Горбатенко І.Ю., Івашина Г.О. Основи наукових досліджень: підручник Херсон, 2001. 342 с.
3. Грищенко І.М., Григоренко О.М., Борисейко В.А. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ: КНТЕУ, 2001. 185 с.
4. Єріна А.М., Захожай В.Б., Єрін Д. Л. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 212с.
5. Здобувачу наукового ступеня: метод. рекомендації / упор. С. В. Сьомін. Київ: МАУП, 2002. 184 с.
6. Зосімов А.М., Голік В.П. Дисертаційні помилки: монографія. Харків : ВД «Інжек», 2005. 216 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Закон України Про вищу освіту. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 30.08.2024)
2. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>. (дата звернення 30.08.2024)
3. Постанова КМУ від 23.03.2016 р. № 261(в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502)Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 30.08.2024)
4. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text> (дата звернення 30.08.2024)
5. Постанова Кабінету Міністрів Про присудження ступеня доктора філософії <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2019-%D0%BF#n18> (дата звернення 30.08.2024)

